

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an... 10 coroane " " " " " pe 1/2 an. 5 " " " România și străinătate pe an 14 franci " " " " " pe 1/2 an 7 "	Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edite etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ” iară banii de prenumerațiune și inserțiuni al ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
---	--	--

Întregirea venitelor preoțești

(Urmare)

Telegrafal român continuă:

Una din cele mai grave dispozițiuni din punctul de vedere al bisericilor și special pentru biserica noastră ortodoxă română este amestecul guvernului în afacerea disciplinării preoților cu desconsiderarea normelor canonice.

Canonul XII al soborului dela *Cartagena* statorește și enunță, că arhierii, preoții și diaconii pșiți se judecă prin un consiliu de *arhierii*. În sensul acestei norme s'a acceptat și susținut și în viața noastră bisericească principiul, că *preoții pot fi judecați numai de preoți*. Pe acest principiu trebuie să se bazeze paragrafi 33 (punct 3), și 121 (punct 9) din „*Statutul organic*”, privitori la agendele scaunelor protopresbiterale și a consistoriilor eparchiale, ca senate bisericesci, pre cum și dispozițiunile cuprinse în §-ul 6 din „*Regulamentul disciplinar*”.

Dispozițiunile disciplinare de azi ale bisericii se mărginesc mai mult la delicta, cari privesc oficiul de funcționar bisericesc, căci statul s'a ingerat de mult în judecarea preoțimii pentru transgresiuni de natură comună....

Dar și în casurile, când fețe bisericesci sunt judecate pentru delicta, — să le zică — civile, trebuie ca forul să se bazeze pe baza unei pertractări și aducă decisiune, sentință. Asemenea sentințe până acum n'au atins nici persoana preotului ca atare, ca oficial al bisericii, și nici beneficiile, ce acela le are în a-rea calitate.

Ministrul însă — străin după lege și neam — își reclamă și un drept disciplinar cu consecuențe față de emolumentele preoțești, care nici decât nu-i poate compete. Acest drept arogat constă în denegarea întregirii venitelor, ce-i compete unui preot, ori în detragerea adausului deja asemnat.

Așa-ceva ar putea de fapt să se întâmple numai pe baza unei sentințe a forului bisericesc competent. Dar proiectul trece peste această legală normă. Și în paragraful 8 cere, ca — dacă în contra unui preot, care reflectează la întregirea emolumentelor, s'a ridicat acuză pentru delict de imoralitate sau atitudine dușmănoasă statului — ministrul cultelor să *provocare* forul confesional competent, ca să introducă cercetare disciplinară contra lui și numai după-ce i s'a raportat despre rezultat, va decide, dacă e vrednic sau nu de adausul dela stat.

Paragraful 9 este și mai drastic și mai aspru. Acesta „*obligă*” pe ministrul cultelor a „*provoca*” forul confesional competent să introducă cercetare disciplinară contra unui preot, dacă cineva îl acuză la acel ministru.

Mai departe:

„Dacă forul confesional, deși este provocat, nu introduce cercetare disciplinară, contra parohului respectiv, ministrul de culte și instrucțiune decide însuși după trecerea a trei luni, so-cotite dela ziua, în care s'a inmanuat provocarea, cu privire la *detragerea sumei întregitoare*.”

„Dacă sentința disciplinară a forului confesional îl lasă pe preotul respectiv la postul său, deși acuză a fost motivată: ministrul de culte și instrucțiune este în drept, ca pe baza datelor ce-i stau la dispoziție, conform normelor cuprinse în punctul b. din §. 7. (delict de imoralitate și atitudine dușmănoasă statului), să *detragă întregirea venitelor*”.

Va să zică, dacă autoritatea bisericească încă nu a judecat pe un acuzat, ori dacă sentința adusă nu i pe placul ministrului, atunci însuși ministrul decretază *perderea ajutoriului*. Fără-șe, fiind sentința bisericească pentru suspendare ori destituire, ministrul n'are ocaziune, nu-și poate valida puterea; dacă însă biserica nu dă preotului său lovitura de moarte, atunci ministrului îi stă în drept „*pe baza datelor, ce-i stau la dispoziție*” să aducă altă sentință; iară acele date sunt, *acuză motivată*, sau mai bine zis *denunțierile*, ce i să vor fi trimis, și aceste vor fi destule, ca să judece pe un preot, fără ca el să se fi putut declara asupra puntelor de acuză, fără ca barem să le fi văzut și să se fi putut apăra

Ministrul să face adică judecătoria preste forul bisericesc al respectivului preot, și să țină mai competent a examina nu numai ținuta politică și socială, ci chiar și starea *morală* a clerului. El vrea să devie un for apelativ superior autorităților bisericesci; altcum ar considera cel puțin sentința canonică deja decretată de biserica singură competentă în astfel de chestiuni.

Tot așa de nedrept este paragraful 13 (și numerii sunt nefericiți: 7, 13, 17). Acesta să referă la conscrierea venitelor. Datele le dau organele confesiunilor, dar ministrului îi stă în voie a se convinge despre esactitatea lor pe calea organelor sale administrative

Dacă acum vr'un rău voitoriu al bisericii și al parohului întortochează lucrurile și presentă pe un preot, că nu a fasonat în mod drept toate venitele, atunci ministrul îl poate pedepsi pe un atare paroh cu *perderea îndreptățirii la întregirea venitului pe timpul, cât rămâne în acel post de paroh*.

Proiectul mai adaugă următoarele:

„Enunțarea pedepsei cade în competența ministrului de culte și instrucțiune publică, dar parohul sau altă persoană legală responsabilă pedepsită, se poate plânge la judecătoria administrativă în curs de 30 de zile dela înscuțare.”

În asemenea cazuri deci nu se cere nici măcar consultarea ahiereului și a forului suprem bisericesc, mai ales, că pot se obvină astfel de venite preoțesci, asupra cărora numai autoritatea bisericească ar putea să-și dea părerea cea mai competentă și cea mai clară. Proiectul, ca toate legile, nu poate în mod absolut prevedea toate eventualitățile.

Afara de aceea, cine poate fi mai competent, ca și biserica a constata, dacă eutare preot, a retăcut cu scirea oare-care venit, sau cu scireu a fusionat fals pare-cure eroagațiune neesistentă?

În sensul §-lui 14 venitul postului de paroh înscuțat în scopul întregirii nu se mai poate reduce „fără conlucrarea prealabilă a ministrului de culte și instrucțiune publică”; iar spornea venitului este a se înscuțta ministrului în curs de 3 luni. Mai departe dispune proiectul:

„Tăinuirea sporirei venitului are de urmare față de preot pierderea dreptului la întregirea venitului în acel post preoțesc.

„Despre pierderea dreptului la întregirea venitului decide ministrul de culte și instrucțiune publică, — dar preotul agravat cu pedeapsă se poate plânge la judecătoria administrativă în termen de 30 (treizeci) de zile dela înscuțare.”

Cele expuse mai sus sunt nu numai o desconsiderare a autonomiei bisericilor, garantată multor biserici prin legi vechi și mai în urmă prin cele din 1868, ci chiar o încălcare a ei; căci ministrul își arogă o suprapreviziune și o suprainspecțiune asupra disciplinei bisericești, ba în anumite cazuri chiar deciderea în materie de disciplină și învâ în mod discreționar.

Prin pasagiul ultim din §-ul 9 ministrul susține — ce-i drept că:

„Sentința ministerială, privitoare la detragerea întregirii com-petențelor nu poate altera dispozițiile celelalte din sentința disciplinară adusă de forul confesional competent”,

și care nu-i pe placul ministrului; dar asta n'are să ne îndulcească, căci dacă el ar nîsu să nimicească sentința forului bisericesc în toate punctele sale, atunci ar trebui să-i punem și mitra pe cap și să-l ortodoxim, la ce poate totuși nu s'ar învî.

Delicte, cari disqualifică pe un preot pentru a fi împărtășit de subvenția guvernului, sunt indicate în paragraful 7.

Spre a fi luat în mai de aproape considerare îl reproducem întreg.

§. 7. La întregirea venitelor nu poate fi părtaș, sau, dacă s'a împărtășit, perde aceasta îndreptățire acel preot,

a) care prin o sentință a forului penal intrată în putere de drept a fost pedepsit totodată și la pierderea oficiului, — și anume începînd dela timpul intrării în valoare de drept a sentinței pentru întreaga durată a pierderii de oficiu.

b) acela, care comite un grav delict de imoralitate nedemn cu poziția sa, sau manifestă o atitudine dușmănoasă statului, pentru care a fost osăndit prin o sentință judiciară, sau pe cale disciplinară, — întru cât judecătoria l-a osăndit pe respectivul la pierderea libertății — pentru durata acestei pierderi de libertate și după împlinirea închisorii, altcum pe un timp de 3 ani, socotit din ziua în care sentința judiciară sau pedeapsa disciplinară a intrat în valoare de drept, respective dela ziua datului din ordinațiunea ministerială menționată în §. 9.

„Dacă însă vre-un preot, care a fost deja osăndit conform punctului b) al acestui paragraf, va fi prin sentință judecătorească sau disciplinară din nou osăndit în decursul celor 3 ani, sau și mai târziu, pentru un delict de imoralitate ori pornire dușmănoasă statului, atinsa în punctul b), — își perde pentru persoana sa pentru totdeauna întregirea emolumentelor, începînd dela termenul indicat în alinea a treia a paragrafului acestuia.”

Va să zică înainte de toate cade fie-care preot sub greutatea codicelui penal. Pentru delicte ordinare îl judecă forul lumesc și, dacă sentința acestuia cuprinde și

pierderea oficiului, atunci pe acel timp își perde și adausul ministerial.

După drept însa emolumentele unui preot n'ar putea fi atinse înainte de ce autoritatea lui bisericească nu a decretat aceasta.

Punctul b) cuprine delictele de imoralitate și atitudinea dușmănoasă statului.

Cât privește delictul prim n'am avea nimic de obiecționat, știind, că mai ales autorității bisericești îi încumbă datorița a veghea strict asupra moralității clerului; căci cum va putea un om moraliza mulțimea, când el însuși are lipsă de moralizare? Un asemenea defect la preot trebuie cu atât mai lute și mai rațional îndreptat, cu cât — fiind însași sarea pămîntului stricată — prea ușor se pot infecta și se pot strica bucatele toate, și — fiind însași lumina slabă, întunecoasă, — cum vor fi ceilalți, cari își împrumută lumina dela un asemenea astru central?

Numai cât nu organul guvernului — ministrul — este chemat să aplice și să examineze termometrul moralității, căci nu-i competent și prea ușor se poate întempla, ca fluidul termometrului său lumesc să nu fie natural ci falsificat de atare neconfesional ori ateist ori de vre'un përciunat patriot și astfel — fiind substanța termometrică mai expansivă — vina preotului se apară la o înălțime prea mare și nedreaptă.

Dar mai tendențios și îndreptat direct contra clerului naționalităților este delictul al doilea, numit atitudine dușmănoasă statului.

Precum am atins în articolul prim în adevărată iubire de patrie nimenea nu a întrecut și nu întrece clerul bisericești noastre.

Firesce că noi sub patriotism nu înțelegem pe cel cumpărat cu 5 pițule. La noi patriotismul este ceva sânt și inherent, ce nu schimbăm ca o marfă, ducându-o în țerg la licitație.

Pe noi atât timpurile de pace, cât mai ales momentele grave ne au atlat în fruntea celor ce ș'au împlinit toate datorițele cătră patrie. Aceasta am făcut-o din îndemn intim, iar nu pentru ochii lumii.

Clerul român ș'a împlinit datorițele patriotice fără considerare la adause ministeriale și de sigur nici pe viitor nu va deveni infidel trecutului său de veacuri.

De sigur însă, că conceptele noastre despre patriotism nu se unesc cu cele ale actualilor stëpănituri și așa delictul al doilea din proiect ușor devine un pericol pentru biserica și pentru poporul românesc.

Ce va considera guvernul maghiar de dușmănos statului, să determină prin alinea ultimă a paragrafului 13 din art. de lege XXVI dela 1893.

Iată acel pasagiu din legea despre salariile învățătoresci.

„Drept atitudine contrară statului să considetă cu deosebire (különösen) ori-ce faptă îndreptată în contra constituției, caracterului național, unității, independenței sau a întregității teritoriale a statului; mai departe în contra aptecării limbii statului decretate în lege, — întemple-se aceea în școală sau afară de ea, ori pe teritoriul altui stat, cu graiu viu, în scris sau prin tipărituri, prin chipuri, cărți didactice sau prin alte mijloace de învățămînt.”

Nimic nu s'a votat în 1893 cu ocașiunea desbatelor asupra legii salerelor învățătoresci mai ușor, ca și acest pasagiu, prin care se dă voie ministrului a arunca la moment harcamul în gătul unui învățător dintre naționalități, cât ce și-a permis a înțona d. e. cu elevii săi un cântec de cuprins național, etc.

De sigur, că și la desbaterea proiectului din chestiune acest adaus nu numai va fi primit cu buburie generală de toate partidile politice, ci îl vor chiar preamări, ca cel mai salutar punct al întregii legi.

Chiar și bărbați cu vederi mai pronunțate în cele confesionale au să fie pentru el ori cât vor fi de multe din celelalte părți excepționabile și din punctul lor de vedere.

Pentru clerul naționalităților — primindu-se acest pasagiu — va fi o adevărată insultă la adresa patriotismului său și un mijoc de a-l face, dacă nu impotent, cel puțin nepăsător de toate aspirațiunile neamului de care se ține. Dispozițiunile acestui adaus fi vor astupa gura, ca să nu mai poată fi anteluptătoriu justelor drepturi ale poporului și fi vor lega mâinile și picioarele, ca să nu mai poată face un paș în această direcțiune în favorul asupriților săi credincioși.

Nu va fi *bătut*, dar va fi *legat* păstorul și atunci oile să vor rătăci, imprășchiindu-se în toate părțile, și vor deveni pradă lupilor, cari cu gura căscată și cu poftă nesaturabilă stau la pândă și așteaptă înghițirea lor.

În chipul acesta îngrijitorii cauzei naționale se vor împuțina, căci mare va fi numărul acelor, cari de dragul câtorva sute de floreni nu să vor expune a fi denunțați din partea șpionilor guvernului ca *buni români*.

Dar este seducător, sērăcia-i mare și — fiind dată posibilitatea de-a căpeta câteva sute de fl., — puțini vor fi cari, să vor lipsi de aceasta posibilitate atunci, când forurile bisericeii ar admite în principiu primirea acelor parale danaice.

Iară cei ce și în cazul acesta vor continua a fi buni români și credincioși apărători ai neamului lor și instituțiunilor acelu neam, aceia vor fi luați la ochi, vor fi persecutați și introduși în cartea neagră, care pentru noi poate deveni cu timpul un adevărat *pantheon*.

Și nu va trebui să faci mari năsdraonii, ca să și se infiereze în frunte titlul unui „*dușman al statului*“, și astfel să perzi ajutorul material, eventual să mai faci cunoscință și cu alte consecințe.

Va fi de-ajuns să fii la mână chiar lucrările statistice, edate de organele guvernului, și — făcând pe basa acelor cele mai logice deducțiuni — să constăți, că patria noastră, în care popoarele nemagiare formează majoritatea, este un *stat poliglot*; și iată ai călcat și vătămat §. 13 al art. de lege XXVI din 1893, care enunță că în Ungaria *poliglotă* să poate păcătui în contra *caracterului național* al statului.

În țara noastră adevă mării legislatori, — căroră pe pietile leagănuului vieței constituționale acuși o să li se ridice statue de nemurire, — au satorit, că cetățenii pot comite delict „*mai ales*“ în potriua tuturor celor *vězute* și *nevězute*, în potriua tuturor celor *esistente* și chiar și în contra celor *neesistente*; iar dacă afară de aceste s'ar mai afla și altele, chiar și în contra aceloră.

Când îi vorba de sugrumarea naționalităților trebuie să indici atât cele nevězute, cât și cele neesistente, ca nu cumva vr'o imprejurare încă necunoscută, sau alta, care ar putea din nou să se nască, să-le deie posibilitatea a resufla mai liber și ușor.

Mai departe va fi de ajuns, ca preoțimea noastră — basându-se pe paragraful 175 din „*Statul organic*“, în sensul căruia „*limba oficială a bisericeii noastre... este cea românească*“ — să încerce a apēra și susținea acest drept; și să vor afla chiar organe publice, cari vor acusa-o, că agită contra limbei statului, contra limbei maghiare.

Dar în sfērșit exemplele, cuprinse în numitul nefericit paragraf 13, sunt numai cele „*különösen*“ în special. Forului civil însă fi stă în voie, că afară de aceste în special amintite casuri să afe și alte noduri în papură, și aceste noauē casuri — trase de pēr — să le subsumeze în rubrica „*általában*“ contradictorie lui „*különösen*“.

Va să zică nici definițiunea conceptului de „*atitudine*

dușmănoasă statului“ n'au voit s'o facă precisă, ca nu cumva pentru acusat să existe vr'o ușiță de scăpare.

Definițiunea e așa, că dă autorității civile libertatea, ca — aplicând principiul analogiei — să afe cât de multe asemenea casuri și exemple analoge, încât preotul negreșit condamnat să fie.

Șicanele la adresa clerului naționalităților pot fi deci fără margini, căci numai față de el să va aduce și vota odiosul paragraf.

Ministrul nu spune aceasta direct în comitiva proiectului. O spun însă alte cercuri mai sincere.

Așa ziarul maghiar „*Budapesti Hirlap*“, dela 8 Februarie n. a. c. Nr. 39, numesce salutar din punct de vedere *politic* proiectul și în special paragraful 7; căci preoțimea ortodoxă va primi un ajutor de aproape un milion fl. (Sērbii 27.000 și noi 911.254 fl.) și pentru acesta „sau vor fi supuși inspecțiunii supreme a ministrului de culte și vor înceta a fi *omladinisti* și *daco-români*, sau vor perde ajutorul material“.

Iară ziarul kossuthist „*Egyelértés*“, — arētând că din suma proiectată de 1,578.000 fl., vor fi împărțășiți 106 preoți ortodoxi sērbi, 1906 preoți ortodoxi români și mulți preoți luterani slovaci, — susține, că proiectul este numai „*incōtva*“ cu considerare la împregiurarea, că preoții de mai sus adese-ori folosesc pozițiunea lor pentru a agita în contra „ideii de stat maghiar“.

În general însă — afirmând, că proiectul „este până la ușurătate (*könynyelműség*) marinimos în această privință față de clerul naționalităților, — pretinde mai multă rigoare.

Poate turcele din 48 ori incuisiția evului mediu!

(Va urma)

Meditațiuni în sântul post

(Fine)

VI.

„*Deci Isus, când a luat oțetul, au zis: s'a sēvērșit!*“ (Io. XIX, 30).

Fiul îndurărilor, împēratul păcii și mântuito-riul sufletelor noastre zace pe lemn, tot poporul lui Israil vine să-l vadă: puțini, ca să-l plângă, mulți ca să-l hulească. Sufere ca un păcătoș cu trupul și după atâtea chinuri, după ce și cei mai deaproape ai săi l-au părăsit, ostenit cere, ca să se potolească focul inimii, ce preste puțin să va stinge; dar ei orbi îi întind oțet. Cunoscēnd Isus ticăloșia gândurilor lor, vězēnd, că toate s'au făcut, ca să se plinească scripturele, ce au grăit despre dēnsul, mai ridică odată ochii spre ceriu și aducēndu-și aminte de acela, care l-a trimis zice: „*Părinte, treacă paharul dela tine, însă nu cum vreau eu, ci cum tu vrei*“.

Să treacă, căci eu intru tine am nădēdruit și nu m'am rușinat; tu m'ai trimis în lume și eu poruncile tale am păzit, toate — ca ori ce lucru din lume — s'au sfērșit; deci și chiamarea mea împlinindu-o zic: „*s'a sēvērșit!*“

Sēvērșit-am toate, întocmai ca omul, căruia încredințându-i cineva un lucru, să apucă de el, lucră după puterile și cunoscințele sale, tocmesce

lucrători, adună ce este de lipsă, și cu plan și înțelepciune gătându-l, chiamă gazda și îi zice: *totul cum m'ai poruncit am făcut, am săvârșit.* Așa și Mântuitorul Cristos a lucrat lucrul, ce Părintele său cerea i-a dat, a venit în lume, a petrecut cu oamenii și adunând lucrători și ascultători cu plan și înțelepciune a lucrat, și acuma, după ce toate sunt gata, chiamă pre acela, care l-a trimis și îi zice: „*s'au săvârșit!*“

Am săvârșit credința, ce este vestită de proci, am săvârșit dragostea, ce a-i sădit-o în lume dela întemeierea ei, dar care până la venirea mea o înțeleseră rău, am săvârșit și sădit adânc în inimile ascultătorilor mei nădejdea mea ca o facie, ce va arde pururea în inimile aceloră, cari vreau să petreacă întru noi, și în învățăturile noastre.

Iar tu, popor ticălos și nefericit rămâni, căci pentru mântuirea ta venit-am și nu m'ai cunoscut, nu m'ai știut primii și prețui; eu mă duc, căci toate „*s'au săvârșit.*“ Ochii minții mele luminate s'au întunecat; inima mea deschisă și bună au lucrat de a mai bate; gândul meu, graiurile mele amuțit-au, căci prin mutarea mea de aici, prin închiderea ochilor mei, prin recirea buzelor toate „*s'au săvârșit.*“ Nu vei mai avea învățătoriu, nu vei mai avea doftor, nu vei mai avea povățuitoriu, nu vei mai avea pre nime, ca să-ți vorbească dulce și dela inimă, să-ți vorbească dumnezeesce, nu, căci toate „*s'au săvârșit.*“

Și fiind că toate „*s'au săvârșit*“, noi în aceste zile sante cu gândul să rămânem întru el „*ca să aducem multă roadă*“ (Io. XV, 8).

Precum el în întreaga sa viață numai și numai bine a căutat să facă, numai lucruri folositoare să săvârșască, așa și noi întreaga noastră viață să o îndreptăm după viața lui, să facem numai bine semenilor noștri ca la sfârșitul vieții, când Domnul prin glasul Arhaughelului ne va chema la sine, liniștiți să zicem: „*luptă bună am luptat, credința o am păzit.*“ (II. Tim. IV, 7 ss.).

VII.

„*Și strigând Isus cu glas mare a zis: Părinte, în mâinile tale dau sufletul meu.*“ Lc. XXIII, 46.

De și slăbit trupșce, de și cuprins de toate durerile, ce numai poate un muritoriu să simtă, văzând el că toate s'au plinit, își reculege puținele sale puteri și cu glas trâmurătoriu strigă Părintelui cerea: „*În mâinile tale dau sufletul meu.*“

Părinte sante! ascultă-mă, la tine-mi rădic graiul, la tine gândul și toate simțirile, ție me cuceresc acuma în clipita cea mai de pe urmă: „*Deschide mie porțile dreptății!*“ (Is. 117, 19.); ascultă glasul rugăciunii mele, când strig către tine „*nu me lăpăda dela fața ta și duhul teu cel drept nu'l lua dela mine.*“ Nu me rog, pentru ca să mă ajuți pre mine, nu, ci pentru ca „*se vindă, împărăția ta*

și să fie viața ta.“ (Lc. XI, 2); toate am ascultat, toate am plinit; mărirea, cu care din veci ai voit să preamărești omenimea, cu starea în carea me află acuma, își ia sfârșitul; tu m'ai preamărit cu mărirea mare, ca omenimea să me afunde în adâncul nemulțămirii; tu te-ai arătat față de ea milosiv, ca pre mine să me hulască și cu crudă marte să-mi respălătească munca mea; tu bun și poporul tău rău, tu pacinic el resboinic; toate le-am plinit; păharul, ce mi-l'ai dat, am beut „*cu trezvie, cu dreptate și cu bunăcredință*“ (Tit. II, 13); „*Fiul omului pătimit-a multe, ca să între întru mărirea sa*“; deci fiind-că toate după a ta voie s'au făcut „*în mâinile tale dau sufletul meu.*“

Săvârșitu-sau toate; stinsu-s'a mărirea; apus'a durerea; micșoratu-s'a împărăția; n'am nimic; gol am venit în valea aceasta a plângerilor, gol mă duc din acesta pustietate; sărac și lipsit văzut-am omenimea și îmbogățindu-o cu învățăturile mele gol și sărac me lasă, ca să n'o mai ved, ci ea să vadă și să cunoască, că tu m'ai trimis și eu ei m'am fertfit. Deschisu-i-am inima mea și ea, orbă fiind, nu s'a putut uita înrânsa; luminat-o am și i-am arătat calea mântuirii și ea nu m'a înțeles; scut și apărătoriu voit-am să-i fiu și ea cu chinuri m'a respălătit; toate, părinte sante, le-am făcut, pentru ca să o rădic din matca focului și ea nu m'a priceput și fiind-că cu inima deschisă cu gând curat am venit, ei „*m'au urit, îndesert.*“ (Io. XV, 25).

Le-am lăsat învățătură nouă și sănătoasă; nu m'am lingușit; nu i-am lăudat, ca să mă laude pre mine; am făcut cum m'ai poruncit; am sădit viță bună, ca să aducă „*fruct vecinic.*“, ei însă nu au cunoscut bunăvoința mea, m'au urit îndesert și vin acuma să mă rog ție „*primesce sufletul meu.*“ Primesce-l părinte, cu aceeaș dragoste, de care ai fost cuprins atunci, când m'ai trimis pe pământ, ca să săvârșesc lucrul greu, să șterg păcatul lui Adam, celui căzut, și să rup inserisul, care era în contra omenimei, să o foc moșteană împărăției tale vecinice „*ca să iee cununa vieții.*“

Primesce duhul meu ostent și chinuit, ca ei cu atât mai mult să rămână ticiți; și precum durerile mele au fost mari, precum suspinele ai făcut să străbată și în inimile cele mai impetrite și acei renvoitori să se rușineze, ba uoul să se spânzure, așa părinte sante în veci rușinează pre clevețitorii evangheliei noastre; iar credincioșii îi adună, ca „*și ei să fie una precum noi una suntem.*“ Așază-mă pe scautul dreptății, ca cu judecată dreaptă, cu suflet liniștit să te preamăresc împreună cu ei.

*

Și acuma, Iubiților, când Mântuitorul toate le a zis, când dragostea lui pentru omenime și-a arătat-o într'un mod atât de invederat; când rugăciunile lui către Părintele îndurărilor le vezurăm, că sunt atâta de calde, din inimă curată și din sufletul deschis;

cum oare mai putea-vom noi să ne îndoim un pic măcar; cum oare îndrăzni-vom să'l vătămăm, fi cu cuvântul, fie cu gândul; ce putem oare noi muritorii să'i aducem ca dar pentru aceste mari jertfe, „că s'a făcut ascultătoriu pămă la moarte“ pentru păcatele noastre?! Nimic alta, Iubiților, decât aceea, că precum în aceste sante și mari zile ale postului am ascultat și ne-am condus gândurile noastre în credința, dragostea și nădejdea, ce el ne-au învețat; așa să fim ascultători și până la moarte poruncilor lui, ca venind momentul cel de pe urmă cu inima și cugetul linișcit să putem și noi zice Tatălui îndurărilor „*Părinte în mâinile tale pun sufletul meu*“. Și ascultători ai poruncilor lui vom putea fi numai atunci, dacă în viață săvârșim faptele îndurărilor trupesci și sufletesci și mai presus de toate, dacă cu inimă curată petrecem aceste zile sante, ferindu-ne mai mult decât oricând de întinăciunea păcatului, ne mărturisim păcatele și ne împărtășim cu eiștit trupul și scump sângelul Cristosului Isus, ca să se cunoască „că pomul sădit de el în lume au dus roade îmbelșugate“ (Lc. VI, 43 ss), și din care mâncând, viața noastră să o întocmim după poruncile lui, ca la sfârșitul nostru cu „*duh umilit, inimă curată*“ și pocăită să cutezăm a ridica ochii noștri la înălțimea mării lui și să'i zicem: „*Părinte sante, primesce dușul meu*.“ Amin!*)

Aureliu Iana
preot în Maidan.

„Magyar Állam“ și „Unirea“ contra bisericii noastre.

Este lucru vechiu, că biserica noastră strămoșască dreptcredincioasă n'a fost și nu este văzută cu ochi buni din partea aceloră, cari cu multe meșteșugiri au căutat în trecut și caută și acuma ca să ne înstrăineze de ea. Am fost apăsați și batjocuriți în trecut în tot felul; și că sânta noastră biserică este spiu în ochii multora, puturăm vedea mai zilele trecute. Nu s'au sfiit unii să arunce învinuiri grele asupra bisericii noastre și asupra preoților noștri. Nu s'au sfiit a afirma, că în sinul bisericii noastre și întră poporul nostru român dreptcredincios să lătească socialismul și nazarenismul, la ce biserica noastră și clerul nostru poartă vina. Aceste învinuiri ni le aruncă cu multă ușurătate foaia magiară romano-apusana „Magyar-Állam“, carea scrie întră altele:

„Biserica greco-orientală este aceea, care foarte puțin, sau chiar de loc nu îngrijesce de viața sufletească a credincioșilor săi. În privința aceasta atât biserica greco-orientală sârbească, cât și cea

greco-orientală română, dorm somnul cel de moarte. De aici vine nemăsurabila ignoranță sufletească, în care vegetează în patria noastră poporul greco-oriental de rând.

„Ceea ce se întâmplă în comitatul Aradului, unde socialismul și nazarenismul se lătește cu iuțală între românii greco-orientali, este urmarea naturală a lenevirei de bună amintire a clerului greco-oriental“.

A fost destul ca aceste învinuiri să apară în numita foaie, și foaia unită „Unirea“ din Blaj s'a și grăbit să reproducă acele învinuiri.

„Telegraful român“ a arătat îndată absurditatea învinuirilor rădicăte de „Magyar-Állam“ și isvorul, din carele au eșit acelea, și carele este: calumnierea sistematică a românilor greco-orientali. Iară la adresa „Unirei“ din Blaj zice următoarele:

„Unirea“ iar ș'a dat în petec. În numărul din urmă îi place să ațureze alătura cu „Magyar-Állam“ despre o aparițiune interesantă ce s'ar numi „socialism greco-oriental“ și care se desvoaltă alătura cu „nazarenismul“ în giurul Aradului. Pricina ar fi, că biserica greco-orientală „doarme în umbra morții“. De aci să poate explica aceea neșpusă întunecime spirituală, în care se află poporul greco-oriental în țara noastră.

„Socialism greco-oriental“.... Pentru sântul „Unire-o“, ai gândit ce vorbești? Ori te-ai deprins acum cu desăvârșire a nu gândi nimica când scrii! Atâta cel puțin ar trebui să știi că „socialism greco-oriental“ este o idiotie greco-catolică, căci afară de luminații din Blaj și de scriitorii dela „Magyar Állam“ (care și el e de ai lor) numai este om să grupeze pe bieții socialiști după confesiuni. De ce nu ziceți și „nazarenism greco-oriental“?...

„Însă să revin la „întunecimea spirituală a poporului greco-oriental din țară“. Nici nu încapă în doială... beshnă, beshnă. Lumina spirituală e doar greco-catolică din fire și este monopolisată de cei din Blaj. Nu vedem noi schinteile luminei lor?... „Socialism greco-oriental“... O Blaj, lumină!

„Biserica și Școala“ din Arad as-menea arată netemeinicia invectivelor scriitorului din „Magyar Állam“ reproduse și în „Unirea“, și cu privire la afirmațiunea că „în comitatul Aradului socialismul să lătească repede între românii greco-orientali“, care lățire este numai o „urmare firească a trândăviei clerului greco-oriental“ și a întunecimei spirituale în carea se află poporul greco-oriental, — zice:

„Magyar Állam“ scie de sigur tocma așa de bine, precum scim și noi, și precum o scie întreagă țara, că socialismul s'a lățit în Ungaria nu în comitatele locuite de români de confesiunea greco-orientală, ci în comitate locuite de alte naționalități și confesiuni, în comitate unde are cuvântul hotă-

*) La compunerea acestor meditațiuni m'am folosit de mai multe opuri străine.

ritoriu nu preoțimea gr.-orient. română, ci desigur preoțimea bisericeii romano-catolice și reformate. Adaugem apoi, că despre aceea, că în comitatul Aradului s'ar fi lătit socialismul între românii greco-orientali până acum din norocire numai „Magyar Állam“ are cunoștință. De unde își-va fi câștigat numitul ziaru această cunoștință, pre noi nu ne privesce. Ceea ce scim noi este, că nu în comitatul Aradului, seau în alte comitate locuite de români greco-orientali, ci în comitate locuite de alte naționalități și confesiuni s'a mobilizat armata, ca să impedeze mișcările socialiste. De unde urmează, că aserțiunea ziarului „Magyar Állam“, că în comitatul Aradului s'ar fi lătit socialismul între români greco-orientali din cauza „trândăviei preoțimii“ și din cauza „simplicității poporului“ este lipsită de ori-ce basă reală, și simplă imitațiune greșită, acum la sfârșitul veacului al nouăsprezecelea a învinuirilor nedrepte, ridicate în contra bisericii române în veacurile de tristă aducere aminte ate trecutului“.

Cu privire la nazarenism arată „Biserica și Școala“, că această sectă s'a ivit în străinătate, și nu în sinul bisericeii noastre. La românii greco-orientali este mult mai puternică tăria poporului în credința strămoșască, decât ca rătăcirii ivite în mod sporadic se lase urme în viața și dezvoltarea bisericeii și poporului nostru etc. . . .

De altmintrelea și „Tribuna Poporului“ din Arad a desmintit scirea din „Magyar Állam“ și „Unirea“, ceace a dat ansă, ca în Telegraful român să apară în rubrica „Cronica săptămânei“ și următoarele reflexiuni:

„Tribuna“ din Arad desminte scirea din „Magyar Állam“ și din „Unirea“ cu privire la preținșii socialiști greco-orientali din jurul Aradului. Susține dimpotrivă, că în jurul Aradului nu există nici un singur socialist greco-oriental. Și în materia aceasta numita foaie poate fi luată drept „Monitor oficial“. Neavând deci motiv de a dubita în desmintirea „Tirbunei“ aradane, întrebăm pe cei dela „Unirea“: din ce „fonte“ se inspiră, când se identifică cu sciri atât de teribile? . . . Un pic de censură preventivă zău n'ar strica „Unirei“! Vorba noastră cu purgatoriul, care și el e un fel de censură preventivă! . . .“

Corespondință

Bucosnița, la 5 Martie, 1898.

Ți-se întristează inima și se umple de jale, când vezi cu ochii cum o floare, abea ajunsă în primăvară, e cuprinsă de un rece vînt al ernei ghețioase.

Durere simțesci, când un brad falnic, în cea mai înfloritoare vristă a lui, e trântit la pământ de o furtună cumplită și nendurătoare. Astfel, și noi

atingi până în adîncul sufletului nostru, cautăm cum nemiloasa coasă a morții se silea din toate puterile să smulgă pe iubita noastră fică, soră, cumnata, respective amică din mijlocul nostru. Aceasta jertfă a morții a fost în veci neuitată noastră *Alexandrina Suru*, pedagoagă în cursul IV; carea la 10 Martie n., la 7 oare sara, în frageda sa etate de 19 ani, și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului, în prezenta părinților, a sororilor, a neamurilor, și alor 5 colege — după ce a recitat următoarele cuvinte pline de duioșie:

Tineretea e o floare,

Ce unora-i vecinic dar,

Pentru alții ea-i o mare

De venin și de amar.

Pentru mine fu otravă,

Ce mereu mă nimicia.

Sciu, că sarbăda mea viață

Primăveri n'a mai gusta. . . .

și după ce a dispus, cum să-i fie înmormentarea.

Înmormentarea scumpei decedate a avut loc în 1 Martie a. c. Actul divin s'a săvârșit prin Prea Onor. Domn *Andrei Ghidiu*, protopresbiterul tractului Caransebeș, asistat de preoții *Petru Domil* preot în Bucosnița, *Romul Tinca* preot în Buchin și *Ilie Popoviciu* preot în Petroșnița; iar responsabilurile le-au executat corul teol.-pedagogic din Caransebeș întregit cu învățătorii *Simion Simu* din Prisian, *Nestor Stoichescu* din Petroșnița, *Toma Ghergă* din Valișoara și *George Suru* din loc.

Înmormentarea a fost imposantă. Ne-a mângâiat prezența P. O. D. director al institutului pedagogic din Caransebeș, *Patriciu Dragalina*, care condus de simțămintele nobile ale unui adevărat institutor, nu a întrelasat a nu-și lua ultimul adio dela eleva sa. Domnul director a venit însoțit de mai mulți elevi și eleve de ale institutului.

Cosciugul a fost purtat din casa părințească în cimiteriu pre brațele a celor câte patru pedagogi, cari în schimb își conduceau iubita lor colegă la locul de odihnă.

Cosciugul de amîndoaue părțile era petrecut de nisce îngerași de colege de ale decedatei, îmbrăcate în doliu. Naintea cosciugului pășiau cu pașuri maestose domnii preoți celebrători în frunte cu iubitul lor protopresbiter.

După dînsii vestea mărimea ceremoniei funebrele un pedagog care ducea cununa donată de elevii institutului pedagogic cu inscripția „*Ultima salutare dela elevii și elevele din Caransebeș.*“ Inmediat după susmenționării ducea cununa pedagogul *Peia*, însoțit de pedagoagele *Mangiu* și *Dragomir*.

O altă cunună frumoasă, pe crucea din fruntea conductului era ceea a surorii și a cumnătuului decedatei: *Emilia* și *Moise Fiath*.

Ajungînd conductul la eternul locaș toți cei de față, din Caransebeș și din comunele *Buchin*, *Petroșnița*, *Golet*, *Slatina*, *Bucosnița* și *Valișoara*,

se înșirară pre lângă cosciugul decedatei, iar pedagogul de al IV curs *Valeriu Ionescu* rosti următoarea cuvântare funebrelă:

Triști Ascultători!

Triste gânduri se perondează prin creurul omului, de câte ori câte o întâmplare dureroasă îl face să fie martor ocular al astorfel de scene sfâșietoare, cari involuntar i-i aduc aminte de aceea senzație îngrozitoare, pe care însuși Domnul a rostit-o la adresa tuturor pământenilor: „*din pământ ești, și în pământ vei merge!*” Și oare poate fi ceva mai îngrozitor, când în toate mișcărilor tale ești urmărit de gândul sinistru, că e numai chestie de timp, ca și pentru tine să sosită momentul acela, când și asupra ta să se execute senzația dreptului judecător. Da, nu ne putem despărți de gândul acesta, cu toate acestea, în viața noastră de câte ori nu ne lăsăm a fi răpiți de alte gânduri mai plăcute, cari de multe ori ne fac să uităm, că încă dela nascere suntem osinziți a deveni odată fiii morții.

Și în aceste momente plăcute, câte planuri nu urzește omul, câte iluzii nu-l fac să creadă, că deși nu se poate sustrage dela pedeapsa morții, totuși crede, că încă pentru aceasta mai are încă timp de ajuns. I-i place omului să-și alimenteze sufletul cu speranțe dulci, i-i place să creadă, că densusul are să realizeze încă multe planuri, — și durere, că tocmai în mijlocul celor mai frumoase speranțe, tocmai când crede că în curând are să se bucură de roadele muncii puse în scopul realizării planurilor sale, tocmai atunci sosesc momentul, când prin vocea morții este chemat, înaintea Domnului, pentru a-și da seama de cele săvârșite în decursul vieții sale pământesci.

Un astfel de moment intristător ne-au adunat și pe noi împrejurul acestui cosciug, ce cuprinde rămășițele reci ale kolegei noastre, care în etatea cea mai frumoasă a vieții, trebuie să părăsască tot, ce a avut mai scump pe acest pământ, și să se pregătească pentru calea nesfârșită a vecinicii.

E dureros acest moment nu numai pentru părinți, cărora li-se răpesc una dintre cele mai frumoase speranțe, — dar e dureros și pentru noi colegii, cari în decursul timpului, cât am fost împreună pe băncile școlii, ne dădăsem cu gândul, ca și în viața practică să o avem în mijlocul nostru, ca conlucrătoare în căriera, căreia i-se dedicase.

Și acum iată-ne speranțele noastre sfărimate prin mâna nemiloasă a morții, ~~iată acum înainte-ne rămășițele fără viață~~ ale kolegei noastre, care acum se pregătește pentru călătoria cea lungă, din care nici odată n'are să se mai întoarcă în mijlocul nostru.

Și oare de ce stă neputincioasă ființa, pe care a făcut-o Domnul după chipul și asemănarea sa? Pentru aceea, triști ascultători, pentru că a părăsit-o sufletul, aceea schintee *dzească*, carea numai singură are putere de viață. Aceea schintee a sburat la Tatăl ceresc, iar înaintea noastră a rămas numai lutul, care după puțin se va da earăș lului, pentru ca să se implinească senzația Domnului „*din pământ ești și în pământ vei merge.*”

În acest moment dureros al despărțirii, depunând o lacrimă de durere pe mormântul, ce cuprinde rămășițele pământesci, sufletului Teu, i-i zicem un remas bun dela kolegii, cari totdeauna îți vor păstră memoria Ta.

Mergi deci suflete la Domnul, căci Domnul bine ți-a voit ție. — Amin.

Această frumoasă cuvântare a stors lacrimi din ochii tuturor celor de față.

Astrucându-se rămășițele scumpei noastre decedate toți am părăsit locul de jale zicând câte un: *Fie-i țerina ușoară!*

Respuns la o „lămurire“

La „Lămurirea“, apărută în Nr. 7 al Foii diecesane și subscrisă de „*mai mulți aderenți*“... ni-se trimite o *întimpinare* foarte lungă, din carea estragem următoarele:

Eu am zis în raportul meu: „*Nainte de asta cu 8—9 ani nu a-i fi văzut preot*” apoi, „*de 4—5 ani, decând părintele Drăgan adm. . .*” Dvoastre îmi contraziceți cu aceea că, la adunarea ținută în Șipet în a. 1894 a fost prezent și un numer frumos de preoți. Onoarea domnilor preoți! Dar D-voastră ați uitat, că în a. 1894, părintele Drăgan era în capul tractului de aproape 2 ani?

Au nu a fost la Șipet și părintele Drăgan? — Pentru că D-voastre ați binevoit din greșală (!!) ai lasa atributul de administrator protopopesic afară, ați crezut că prin aceasta i-ați șters toate meritele de pe fața pământului? Amară înșelăciune! Vedeți, că cu venirea părintelui Drăgan în tract, a venit și însuflețirea; dovadă numărul de preoți adunați în Șipet. Mai vezut-ați cândva atâta popi la un loc până atunci în conferința dascălească?

La aceste trebuia se băgați seama.

D-voastre ziceți: „*d. Lața a ținut prelegere practică . . .*” Dlui Lața i-s'a ordinar, să țină o prelegere practică, a ținut-o, ș'a implinit misiunea — gata (cum s'a întemplat și cu alții).

Că în conferința dela 12 Ianuarie a. c. nu s'a ținut prelegere practică? Să nu credeți, că din lipsa de însuflețire; nu, ferească Dzeu. Nu s'a ținut din motivul, că fiind earna, drumul foarte rău, comunele foarte departe de la Buzias, nici D-voastre nu vi-ar fi plăcut a înopă pe drum în ploaie și neaună, pentru aceea se va ținea la procsima conferință ținândă în Jebel 2 prelegeri practice, la cari de bună voie s'au angajat Dnii Palici și Danciu.

Ziceți: „*pe lângă aceea că s'a referat de dl președinte facerea unui dolaf, nu s'a făcut nimic*”; foarte bine Dlor! Se vede, că dvoastre facerea dolafului vi-a picat preste mână; cu mult mai bine vi-ar fi plăcut, dacă și în zia de astăzi a-ți vedea biblioteca dascălilor, toata resfirată, aruncată ici-colo, plină de praf, decât a o vedea așezată la un loc cuvincios. Așa aderenți, cum vă place a vă numi, până acuma nu ați zis nici unul, să se facă un dolaf. . . . să cinstiți pe seama bibliotecii barem o ladă cât de simplă, sau barem o carte. . . . Ba mi-se pare, că nici tacsele nu le plătiți.

Ziceți mai departe, că la conferința din Șipet „*masă comună s'a dat în onoarea reuniunii . . .*” Ce înțelegeți dvoastră sub: „*sa dat în onoarea învățătorilor?*” Eu unul înțeleg lucru așa: dacă se dă masă comună în onoarea cuiva, respectivul merge la masă etc. etc. iară plata — un „*mulțam frumos*”.

La Șipet învățătorii, 20—24 la mumer, au plătit cu 20—24 floreni, pentru 2 mei, pâne etc., — un prânz ce n'a putut consta mai mult de 9—12 floreni.

Ce s'a făcut cu banii, ce au trecut preste suma spesată cu prânzul? Dar peile meilor? De bună samă Mult stimații aderenți ai dascălilor vor fi avut parte de acestea.

A avut învățătorimea primire strălucită, dar nu la Șipet, nu, ci la Berini, Stamora-română unde părintele *Stefanescu* și Dl. *G. Vatreș* din Berini, apoi parintele *Petrovici* și Dl. *Putcovici* din Stamora-română, precum și țerani acelor comune, în adevăr, au jertfit mult, foarte mult pentru pionerii culturei. Onoare lor!

Cu astfel de fapte, fiți siguri dlor că nu se dovedesc aderenți și stimă către pionerii culturei. Inzădar vă svércoliți a denega meritele părintelui Drăgan, căci adevărul e sânt și în ceriu și pe pământ; lumea nepreocupată le cunoaște și avem firma convingere că și Venerabilul Consistoriu în curând le va sanționa.

Aveți drept când ziceți: „*când se umple cupa, sbucnesce apa din ea*”. Iată, cupa s'a umplut și apa a sbucnit, *poțim a-o aduna*.

Participantul

Varietăți

Fasiunile în cauza ecivalentului. La 31 Martie 1898 st. n. espiră termenul pentru subșternerea fasiunilor în cauza aruncului ecivalentului. Usufructuariul, carele întrelasă a subșterne coala de fasiune până la termenul arătat, se va pedepsi în bani cu întreaga

competință de pe un an; iar dacă în fasiune nu se arată corect venitul, apoi vinovatul de asemenea se pedepsește în bani, care pedeapsă după împrejurări se poate urca și până la suma de 500 fl.

Necrolog. Ni-a venit faima, că *Sava Fercu*, jude de tribunal regesc, a reposedat la 17 Martie st. n. după scurte suferințe în al 58-lea an al etății sale, în Timișoara. Fie-i țărîna ușoară!

Protocolul congresului național bisericesc ordinar al metropoliei Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania întrunit la Sibiu în 1/13 Octomvrie 1897 a apărut zilele acestea în tipografia arhidieceșană. Editura metropoliei. Conține în partea primă sumariul ședințelor congresuale, iar în partea a doua următoarele acțiuni: A) Convocarea congresului. B) Cuvânt presidal de deschidere. C) Raportul general al consistoriului metropolitan din ședința plenară. D) Instrucțiuni cu privire la legile politice bisericesci. E) Cuvântarea metropolitului către monarhul la Cluș 1895. F) Răspunsul monarhului. G) Raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat bisericesc. H) Raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat școlar. I) Raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat episcopesc. L) Raport general al delegațiunii congresuale. M) Regulament pentru administrarea afacerilor episcopice. Concluse normative: Nr. 74, Denumirea administratorilor protopresbiterali. — Constă 70 cr.

Convocare. P. T. membri ai Reuniunii învățătorilor ort. rom. din despărțământul Orăviței, precum și alți binevoitori ai școlii românești, sunt prin această invitație la ședința despărțământului, ce se va ține la 19/31 Martie c. în localitățile școlii gr. or. rom. din Orăvița montană. **Programa:** 1. La 9 oare a. m. asistarea în corpore la chemarea Duhului sânt. 2. Deschiderea ședinței. 3. Prelegere practică ținută cu elevi de inv. N. Băeș. 4. Discuție asupra termenilor la matematică susținută de inv. G. Dragoescu. 5. Citirea și discentia altor operate, ce vor intra eventual la birou. 6. Citirea și censurarea rapoartelor. 7. Desbaterea temelor date de comitetul central în chestia manualelor de școală. 8. Încasarea și lichidarea taxelor restante. 9. Propuneri și interpelări. 10. Designarea locului și timpului pentru adunarea proximală. 11. Alegerea biroului. *Orăvița*, la 2/14 Martie 1898. — *I. Trăilă* președinte. — *George Jianu* secretar.

Severineana. Societatea comercială pe acții „*Severineana*”, e înregistrată din partea tribunalului reg. ung. din Caransebeș.

Cursul de economie inițiat prin reuniunea de agricultură a comitatului C. Severin și condus de profesorul nostru Iosif Bălan s'a terminat cu examenul ținut la 5 Martie c. n. Elevii în număr de 22, toți economi, au răspuns foarte bine la întrebările puse de membrii comisiunii și toți au fost premiați cu câte una sau 2 unelte de grădina: foarfece, cuțite, firize etc.

„**Moda Ilustrată**” se numește un ziar de modă, care apare în București în fie-care Sâmbătă. Acest ziar foarte variat și bine redigat, conține afară de-o mulțime de ilustrațiuni, cari reprezintă cele mai noi mode atât pentru la pălării, jachete, bluze, diferite rochii pentru toată etatea precum și lucruri de mână, chiar și tipare de mărime naturală, ce se adaugă grătit la fie-care număr. Afară de aceasta *Moda Ilustrată* mai conține și o parte ziaristică bună, în care se oferă abonamentelor, pe lângă articoli beletristici, și tratate instructive-practice. Acest ziar se poate abona la Redacția din Pasagiul Maca București și costă pentru România 10 lei, iar pentru străinătate 13 lei la an.

Concurs

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan dtdo 22 Noemvrie 1897, Nr. 3883 B. se escrie licitațiune minuendă pentru repararea acoperământului bis. gr. ort. rom. din comuna **Târnova**, protopresbiteratul Bocșei-montane cu prețul de esclamare 206 fl. 14 cr. v. a.

Licitațiunea se va ține în edificiul școlii în 25 Martie 1898. Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedea ori și când la oficiul parohial din loc.

Interprinzătorii se vor prezenta în aceasta zi în fața locului, unde li se vor face cunoscut condițiunile lucrului având a depune vadiul de 10%.

Numai oameni probați esperti și de omenie se vor primi ca licitanți.

Târnova la 18 Ianuare 1898. 2—2 [11]

Ioan Turnea
președ. com. par. și paroh

Constantin Gispui
not. com. par.

Licitațiune minuendă

Cu referință la ordinațiunea Venerabilului Consistoriu diecesan din Caransebeș dtdo 20 Martie 1897, Nr. 822 B. ex 1897, comuna bisericească resăriteană română din **Măidan**, protopresbiteratul Orăviții, escrie prin aceasta concurs de licitație minuendă pentru renovarea sântei biserici și acoperirea ei cu aramă cu prețul esclamării de 3142 fl. 62 cr. v. a.

Licitațiunea se va ține în comuna Măidan la 25 Martie (6 Aprilie) 1898 p. m. în locul destinat de comitetul parohial.

Intreprinzătorii, cei ce doresc a lucra, sunt poștiți a se prezenta în ziua amintită, unde li se vor arăta condițiunile lucrării, având a depune vadiul de 10% din prețul esclamării, care poate fi ori în bani gata ori în hârtii de valoare și care vadiu se va păstra în casa bisericii până la colaudare.

Măidan în 16/28 Februarie 1898.

Din încredințarea comitetului parohial.

[10] 2—3

Oficiul și epitropia
parohială.

A N U N Ţ.

De vânzare se află la marele proprietariu Iuliu de Juhos 6 Tauri în etate de 1 și jumătate ani.

Taurii sunt de soiul curat Pinzgau.

Doritorii de a cumpăra se se adreseze la **Rendek Gergely** în Zăgujeni, p. u. Caransebeș.

[9] (3—3)